

2025 Tarımsal Sübvansiyon Kesintilerinin Bozcaada (Tenedos) Bağcılığı Üzerindeki Etkileri

Impacts of the 2025 Farm Subsidy Reductions on Viticulture in Bozcaada (Tenedos)

Yazar / Author: Zeynep YAVAŞ

Üsküdar Amerikan Lisesi/Üsküdar American Academy

Anahtar Kelimeler / Keywords: Bozcaada, bağcılık, viticulture, tarım politikası, agricultural policy, sübvansiyon kesintisi, subsidy reduction, şarap turizmi, wine tourism, kırsal sürdürülebilirlik, rural sustainability

Özet:

Bu çalışma, Ege Denizi'nde yer alan tarihsel öneme sahip Bozcaada'da 2025 yılında gerçekleştirilen tarımsal sübvansiyon kesintilerinin şaraplık üzüm üretimi üzerindeki etkilerini incelemektedir. Araştırmanın amacı, bu kesintilerin küçük ölçekli, yerel kimlik ve kültürel mirasla derinden ilişkili bağcılık sistemlerinde üretim kapasitesi, pazar erişimi ve uzun vadeli sürdürülebilirlik üzerindeki sonuçlarını değerlendirmektir.

Çalışmada **karma yöntemli bir yaklaşım** benimsenmiştir. Kuramsal bölümde sübvansiyonların mikroekonomik temelleri ve refah analizine dayanan modeller kullanılmış; arz-talep dengesi, arz esnekliği (PES) ve talep esnekliği (PED) kavramları aracılığıyla kamu desteğinin piyasa üzerindeki etkileri değerlendirilmiştir. Ampirik olarak ise Bozcaada'da faaliyet gösteren **yedi bağ sahibinden** yapılandırılmış anket yoluyla veri toplanmış, ayrıca saha ziyaretleri sırasında yapılan **yarı yapılandırılmış görüşmeler** ile nitel veriler elde edilmiştir. Bu iki yöntem bir araya getirilerek üreticilerin artan girdi maliyetlerine ve azalan kamu desteğine nasıl tepki verdikleri analiz edilmiştir.

Nitel bulgulara göre, örneklem genelinde ortalama **ağırlıklı arz esnekliği (PES)** değeri **0.588** olarak hesaplanmıştır; bu da üreticilerin fiyat veya maliyet değişimlerine karşı **nispeten duyarsız (inelastik)** bir tepki verdiğini göstermektedir. Artan maliyetlere rağmen çoğu üretici üretimini sürdürmüş veya yalnızca sınırlı ölçüde azaltmıştır. Bu durum, kısa vadeli kâr yerine **aile mirasına ve toprağa bağlılık** temelinde hareket eden bir üretici davranışını yansıtmaktadır. Katılımcıların tamamı mevcut sübvansiyonları — özellikle yakıt ve gübre gibi girdilere verilen sabit oranlı destekleri — adanın gerçek üretim maliyetlerini karşılamak açısından **yetersiz** bulmuştur.

Nitel analizler Bozcaada bağcılığının yapısal sorunlarını ortaya koymaktadır. Devlet tekeli **TEKEL'in özelleştirilmesi** sonrasında üreticiler garantili alıcılarını kaybetmiş, fiyat dalgalanmalarına daha açık hale gelmiştir. Pazar kısıtları; **yüksek vergilendirme, katı lisans koşulları ve düşük içki tüketimi** gibi ulusal ölçekteki politik ve dinsel faktörlerle

daha da ağırlaşmaktadır. Adanın güçlü bir turizm potansiyeline sahip olmasına rağmen, **bağ turizmine yönelik kamu destekli altyapı ve tanıtım projelerinin yokluğu**, yerel katma değerin gelişmesini sınırlandırmaktadır.

Karşılaştırmalı olarak, çalışma **Avustralya'daki "Wine Tourism and Cellar Door Grant"** programına atıfta bulunur. Bu sistem, tarımsal desteği turizm performansına bağlayarak çiftçilere teşvik sağlamaktadır. Yazar, benzer bir **performansa dayalı sübvansiyon modelinin** Türkiye'de, özellikle şarap üretimiyle turizmin iç içe geçtiği Bozcaada gibi bölgelerde uygulanabileceğini öne sürmektedir. Öte yandan, Avrupa Birliği'nin **IPARD** programı modernizasyon desteği sunsa da, küçük ölçekli ada üreticileri bu fonlara genellikle erişememektedir.

Araştırmanın sınırlılıkları arasında **örneklem büyüklüğünün küçüklüğü (n=7)**, katılımcıların mali verileri paylaşma konusundaki isteksizliğinden kaynaklanabilecek **anket yanlılığı** ve klasik ekonomik modellerin kültürel olarak gömülü üretim sistemlerine sınırlı uygulanabilirliği yer almaktadır. Buna rağmen, çalışma tarım politikası, piyasa davranışı ve kültürel dayanıklılık arasındaki kesişim noktalarına dair önemli içgörüler sunmaktadır.

Genel olarak, Bozcaada bağlılığının **kültürel açıdan dirençli ancak ekonomik olarak kırılğan** olduğu sonucuna varılmıştır. 2025 sübvansiyon kesintileri, kısa vadede üretimi dramatik biçimde azaltmamış olsa da, uzun süredir var olan yapısal zayıflıkları derinleştirmiştir. Politika önerileri arasında şunlar öne çıkmaktadır:

1. **Ürün ve kalite odaklı sübvansiyon sistemine geçiş,**
2. **Bağcılık ve turizmi bütünleştiren politika yaklaşımlarının geliştirilmesi,**
3. **Küçük ada üreticilerine yönelik özel finansal ve altyapısal destek mekanizmalarının uygulanması.**

Bozcaada örneği, tarım politikalarının yalnızca ekonomik verimlilik değil, aynı zamanda **kültürel sürdürülebilirlik** ilkeleriyle de dengelenmesi gerektiğini vurgulamaktadır; böylece hem geçim kaynaklarının hem de yerel mirasın korunması mümkün olacaktır.

Extended Abstract

This study investigates the implications of the 2025 agricultural subsidy reductions for wine-grape production in Bozcaada (Tenedos), a historically significant island in the Aegean Sea. The research aims to evaluate how these cuts have influenced production capacity, market access, and long-term sustainability in a small-scale viticultural system deeply rooted in local identity and cultural heritage.

A mixed-methods approach was adopted. The theoretical component draws upon microeconomic principles of subsidies and welfare analysis, employing models of supply and demand, and measures of price elasticity of supply (PES) and price elasticity of demand (PED). Empirically, data were collected through structured surveys with seven vineyard owners, complemented by qualitative interviews conducted during field visits. This dual method enabled the assessment of how producers responded to rising input costs and declining public support following subsidy cuts. Quantitative findings reveal that the average weighted PES across the sample was 0.588, indicating a relatively inelastic supply response to changes in production costs.

Despite increased costs, most producers maintained or only marginally reduced their output. This outcome reflects a broader pattern of cultural persistence over economic rationality, as many vineyard owners continue production out of family heritage and long-term attachment to the land rather than short-term profitability. Producers uniformly described existing subsidies—primarily flat-rate input supports such as fuel and fertilizer payments—as inadequate for covering true production costs on the island. Qualitative analysis highlights structural challenges within Bozcaada's viticulture sector.

Since the privatization of the state monopoly TEKEL, producers have lost a guaranteed buyer and now face heightened price volatility. Market constraints are further intensified by high taxation, restrictive licensing policies, and low domestic wine consumption—factors rooted in national political and religious attitudes toward alcohol production. Although the island benefits from a vibrant tourism sector, the lack of state-supported wine tourism infrastructure (e.g., vineyard routes, accommodation incentives, and branding programs) restricts the potential for agritourism integration and local value creation.

In comparative perspective, the paper references Australia's Wine Tourism and Cellar Door Grant, which successfully links agricultural support with tourism performance. Such performance-based subsidy models could offer a viable template for Turkey, particularly in regions like Bozcaada where wine production and tourism are interdependent. Meanwhile, European Union programs such as IPARD provide modernization support but remain largely inaccessible to small-scale island producers due to administrative and political barriers.

The research acknowledges several limitations, including a small sample size ($n = 7$), potential survey bias arising from respondents' reluctance to disclose financial data, and the

limited applicability of classical economic models to culturally embedded agricultural practices. Nonetheless, the findings offer valuable insight into the intersection of agricultural policy, market behavior, and cultural resilience. Overall, the study concludes that Bozcaada's viticulture demonstrates strong cultural resilience but economic fragility. The 2025 subsidy reductions have exacerbated long-standing structural vulnerabilities without significantly reducing output in the short term. Policy recommendations include:

- (1) shifting toward output- and quality-based subsidy mechanisms;**
- (2) promoting integrated viticulture–tourism policies; and**
- (3) tailoring financial and infrastructural incentives for small island producers.**

The Bozcaada case emphasizes that agricultural policy must balance economic efficiency with cultural sustainability.